

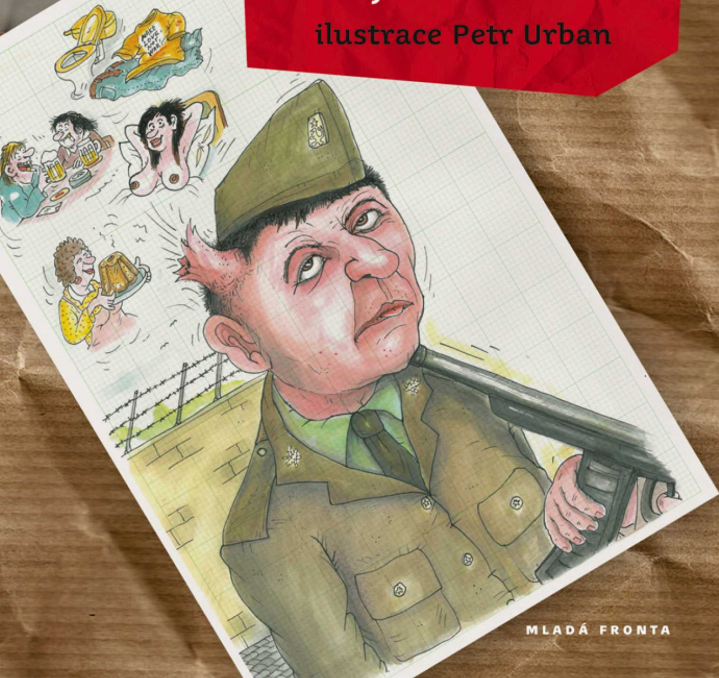
MILOSLAV LUBAS

JANOVICE NIKDY VÍCE,

LEPŠÍ KOULI DO PALICE!

*Taková byla
vojna za Husáka*

ilustrace Petr Urban

MLADÁ FRONTA

MILOSLAV LUBAS

—

*Janovice nikdy více,
lepší kouli do palice!
/Taková byla vojna za Husáka/*

MILOSLAV LUBAS

JANOVICE
NIKDY VÍCE,

LEPŠÍ KOULI
DO PALICE!

Taková byla
vojna za Husáka

MLADÁ FRONTA

© Miloslav Lubas, 2012

Illustrations © Petr Urban, 2012

.....
Stráž nad Nisou, 13. 12. 2011

Milý Dušane,

dlouho mně vrtalo hlavou, jak může člověk ojet sám sebe. A myslel jsem si, že to říkáš jenom proto, že tobě samotnému už po těch 13 měsících vojny tak trochu jebe v hlavě. A byl jsem si velmi jistý, že není možné, aby člověk ojet sám sebe. To nedokáže ani cirkusový artista. Ale čím více dnů, týdnů a měsíců jsme spolu v Janovicích byli, tím více se stávalo věcí, o nichž jsem si dříve říkal, že jsou nemožné.

A ojeboval jsem. Pro to, co se se mnou dělo, výstižnější slovo není.

Jsem „tam z toho“ ojetý dodnes. Jak jinak si vysvětlit, že jsem tak nějak až dementně hrdý na to, že jsem mezi tu janovic-kou pakáž taky patřil.

Tvůj Absa

.....

Předmluva

Špatní tam byli ještě mnohem horší.

Dobří tam byli špatní.

Ale nebyli ještě dost špatní na to, aby tam platilo něco jiného než pravidla těch ještě mnohem horších.

Nehledejme proto v těchto příbězích kladné hrdiny. Smiřme se s tím, že na světě prostě existují místa, kde není žádný Zorro Mstitel, Pavka Korčagin, Spiderman, Ježíš Kristus nebo Timur a jeho parta.

Ale na druhou stranu, v Janovicích nad Úhlavou to nebyla válka. Jenom vojenská základní prezenční služba. Vojna. Však taky její roční statistika vypadala mnohem sympatičtější, než když je to takzvaně doopravdy. Ze slavného útvaru 1113/W přijeli domů v cínových rakvích pouze dva vojíni, jeden četař a jeden kapitán.

Věnování

Všem, kteří přišli na vojně o dva roky života. Nebo alespoň o jeden. Těch ukradených 730 nebo 365 dní jim už nikdo nevrátí. Ty kurvy zelený je zavřely do kasáren jak do basy. Ačkoliv ti devatenáctiletí kluci nic zlého neudělali, schytali to „pěkně natvrdo“. A na rozdíl od opravdových kriminálků si mohli nechat jen zdát o předčasném propuštění za dobré chování.

Mým kamarádům Pavlovi a Jirkovi. S nimi se to dalo v Janovicích nad Úhlavou přežít.

Mé druhé ženě Marcele za ty dny, týdny a měsíce, kdy jsem psal tyhle vzpomínky a fyzicky jsem byl sice doma, ale moje hlava cestovala v Janovicích.

Mé první ženě Janě, že to před sedmadvaceti lety vydržela doma skoro sama, i když jsem byl pryč tak daleko a tak dlouho.

A taky mému spolužákovi z gymplu Petrovi. Bez vysoké školy šel na vojnu na dva roky. A když tam byl prvním rokem jako zobák, tak se prý čas od času musel podívat do zrcadla. Aby se ujistil, že je ještě člověk. A ne kus špinavýho hadru, se kterým si mazáci vytírají prdele.

Upozornění

Ty Janovice jsou v těchto 27 let starých vzpomínkách zachyceny zhruba tak, jak tenkrát byly. Aspoň doufám. Jen některá jména jsem změnil. To kvůli utajení, o to přece na vojně vždycky šlo. A taky mám pořád strach, aby mně někdo nerozbil držku.

Slovníček pro civilisty

(bez něj by to nešlo)

Absa (někdy taky absík, špagát nebo špagi) – absolvent vojenské katedry vysoké školy. Absové jako vysokoškoláci na vojnu chodili jenom na rok, základáci na dva roky. Absové se v pudu sebezáchovy naučili rychle neplést se základákům do jejich věcí a tolerovali skoro všechno, z čeho by se jim ještě před vojnou dělalo šoufl

Arma – vojenský obchod se smíšeným zbožím. Prodávaly v něm cíleně velmi neatraktivní prodavačky

Atombordel – zelenožlutý gumový ochranný oděv proti zbraním hromadného ničení

Atomkaše – zelenožlutá hrachová kaše. Královna mezi velmi těžko stravitelnou stravou

Bagr – univerzální nástroj, používaný mazáky především ke konzumaci bufetu. Důmyslně upravená hliníková lžice, která dokázala nahradit kompletní příbor. Většinou byla z jedné strany ostře nabroušená a mohla sloužit vojákům ČSLA jak ke krájení tuhého hovězího masa, tak k likvidaci příslušníků jednotek NATO při boji zblízka. Případně k podřezání nepohodlného bonzáka či příliš vzpurného zobáka

Bidlo – vojenská postel. Místo pro výkon vegetu

Bigoš – příslušník motostřeleckých jednotek, synonymum pro naprosto tupou hlavu

Bigošárna – označení pro stav, který nemá ani hlavu, ani patu

Blembák – kovová vojenská přilba

Bonzák – neoblíbený voják, který oznamuje nadřízeným, že někdo jiný porušuje vojenské řády

Buzerák – nástupiště pluku nebo jiné jednotky. Místo pro hromadné pojeby

Bévépé, bévépéčko, bevina – pásové obrněné vozidlo s kanonem a kulometem

Bufet – strava. V Janovicích často velmi těžko stravitelná. Pokud se vůbec dala pozřít

Cvičák – přírodní lokalita, určená pro získávání dovedností, které se dají později použít v boji. Místo pro výkon záhulu

Dělomrd – příslušník dělostřelectva

Dévéták – dozorčí útvaru

Dévétárna – vojenská vrátnice, místo výkonu služby dévětáka

Guma, gumák, lampasák, zelenej mozek – vyšší důstojník Československé lidové armády od podporučíka po armádního generála. Zdobí ho zlaté hvězdy na náramenících. Voják z povolání. Má to takzvaně „za furt“, a hrabe mu z toho. Kdo není alespoň kapitán, tak na něho základáci většinou pečou. Kvůli nedostatku gumáků veleli absové často četám s 30 vojáky. Základáci je ale skoro nikdy neposlouchali. Absové se od základáků a od vojáků z povolání poznali podle zlatých kolejniček na výložkách

Hafo – hodně

Horthyho svině, fuga – kolový obrněný transportér (OT 65) maďarské výroby bez kulometu, používaný na druhé a třetí četě průzkumné roty VÚ 1113/W v Janovicích nad Úhlavou. Verze A měla i kulomet a tarasnici

Kanady – černé vojenské boty

Kasíno – kasárna

Lepox, lepenka, bobky – strach, obava

Ležet „kokotom hore“ – československý výraz pro užívání si klidu maximálně možným způsobem

Lítačka – vojenská hlídka, která dohlíží na chování vojáků při vycházkách ve městě nebo vesnici, kde se nachází kasárna

Manták – voják nešika

Mladej voják, mladej, pták - označení pro zobáky i půlročáky

Mazák, norek, norton (podle motocyklu značky Norton o obsahu motoru 350 ccm, těch 350 je číslo do konce vojny) - základák, který je na vojně třetí půlrok. Mohl by to už být člověk, ale jako celek je to spíš hovado. Neomezený pán nad životem (ojediněle bohužel doslova) zobáka a půlročáka

Maskáče - oblečení pro výcvik v terénu

Mít lepoxx, lepenku, bobky, lepit - bát se

Mít to za málo - jít už brzy do civilu

Mít to za milion - jít za dlouho do civilu

Opušťák - krátkodobé volno k opuštění posádky (dva dny doma, jeden den na cestě). V Janovicích velmi vzácná forma odměny za vzorný výkon vojenské prezenční služby

Pakárna - vojna jako taková. Označení pro něco, co se nám ani trochu nelíbí. A kam bychom sami nikdy nešli

Pako - velmi nevyzpytatelný voják

Pédéá - posádkový dům armády. Kulturní stánek s kinem

Pévéeska - politicko-výchovná světnice s televizí a nástěnkami. Dějiště politických školení mužstva

Pojeb - soudružský rozhovor nadřízeného s podřízeným, který má vést k odstranění zjištěných nedostatků ve výkonu vojenské prezenční služby

Peču na to, péct na někoho - něco, někoho ignorovat

Posádák - dozorčí posádky

Průzkumák - příslušník průzkumných jednotek

Půlročák - základák, který je na vojně druhý půlrok. Už to nemá tak hrozné jako zobák, ale i tak má ještě k člověku hodně daleko

Roťák - nižší důstojník Československé lidové armády od rotného po nadpraporčíka. Zdobí ho stříbrné hvězdy na náramenících. Taky voják z povolání, ale takový hloupější.

Má to taky „za furt“ a hrabe mu z toho. Základáci roťáky poslouchají jen o málo víc než absy. Dělají si z nich prču – s výjimkou starých padesátiletých vlků. Před nimi se třesou

Rotka – rota oprav techniky

Sajgon, budete mít Sajgon – nepěkné chvílky, budete mít nepěkné chvílky

Salámovat něco, házet na to boba – nedodržovat základní vojenské řády

Sapík – samopal vzor 58, skvělá automatická pěchotní zbraň Československé lidové armády s ráží 7,62 milimetru

Starej voják, starej pes – označení pro mazáky i pro supráky

Stojka – prostor pro výkon strážní služby. Další truchlivé místo, neodmyslitelně spojené se záhulem. Čtyřiatdvacetihodinová pakárna, při níž vojáci hlídají v kasínu teritoria, kam by mohli proniknout nepřátelé, záškodníci nebo zloději. Směny, v nichž se vojáci střídají, se dělí na spící, odpočívající a nakonec i na tu, která „dává majzla“. Hlavně na to, aby je nenachytala kontrola při tom, jak na své povinnosti házejí bobek

Suprák – základák, který je na vojně čtvrtý, tedy závěrečný půlrok. Je o něco hodnější než mazák. Zobáky a půlročáky tolik netýrá. Má to totiž za málo, tak se nechce dostat do nějakého velkého průšvihů a skončit těsně před civilem ve vojenské věznici na Borech

Šikana – ponižování „člověka“ (zobáka a půlročáka) „člověkem“ (mazákem a suprákem)

Škorpík – samopal vzor 61. Přezdívalo se mu Škorpion. Výrobek konstruktéra Miroslava Rybáře, vynikající automatická zbraň ráže 7,65 milimetru pro boj na krátkou vzdálenost. S oblibou ji užívali nejen vojáci ČSLA a příslušníci Sboru národní bezpečnosti, ale i teroristické jednotky

na celém světě. Úspěšný vývozní artikl Československé socialistické republiky. Osobní zbraň absů na průzkumné rotě

Štábní krysa, ingoust – příslušník velitelské čety na štábu motostřeleckého pluku, ve srovnání s ostatními základáky se mu žije nebesky

Šúrovat, vyšúrovat – vytírat, vytrít podlahy

Tankán – příslušník takových jednotek

Veget – ojedinělá chvíle pohody, kdy je lidem na vojně dobře

Vézetka – důstojnická jídelna. Místo, kde je jídlo jídlem, a ne blafem

Yperit – příslušník chemického vojska

Záhul – pravý opak vegetu, vrchol pakárny

Základák – voják základní služby. Základáci neměli absy většinou rádi, někteří je nenáviděli. Brali právem jako velkou křivdu, že musí být na vojně (v „pakárně“) dvakrát tak dlouho než absové

Zašívat se – vyhýbat se plnění povinností stanovených základními řády

Zobák – základák, který je na vojně první půlrok. Až na výjimky vystrašená bytost bez základních lidských práv

» Kapitola první — Jak byl svobodník

absolvent Lukáš velitel na pytel. Jak je důležité,
aby zobák uměl správně vyslovoval slovenské
sloveso „čuju“, když má mazák „nerva“. Jak špatně
se hojí hluboké tržné rány v puse, když spadnete
„na schodech“. Ale pořád je to lepší než rána polní
lopatkou do hlavy.

Absa z průzkumné roty motostřeleckého pluku byl jako většina absů velitel na pytel. A navíc měl velkou smůlu, že byl „hodně měkkej“ a těch „hodně tvrdejch“ mazáků bylo v jeho četě nějak moc. Přesto si několik týdnů myslel, že se s nimi dá nějak vyjít.

„Abso, máme tu takový malý problém,“ řekl mu 27. prosince 1984 vojín Imrich Karvay, když si od něj vzal plechovku od džusu, plnou třešňové pálenky. Absa ji dovezl na četou z vánoční dovolené. Do kasáren propašoval zakázanou, a tedy nedostatkovou lihovinu lehce. Nebyl přece žádná trubka. Doma vyvrtal pod papírovou etiketu dvě díry, vypustil pomerančovou šťávu a jedním z úzkých otvorů nalil kořalku do vyprázdněné plechovky. Pak obě díry utemoval žvýkačkou. Když dával plechovku Karvayovi, byl se sebou mimořádně spokojený.

„Jaký problém?“

„Víš, Ota byl drzý na Rudu, Ruda chytil nerva, ruka mu ujela a jednu Otovi bouchnul.“ Karvay se pokusil zatvářit provinile. Moc mu to nešlo. Někteří hoši jsou ve hře na výčitky svědomí vážně slabí. V Absovi hrklo, i když už pár týdnů věděl, že zobáci z jeho čety od mazáků občas nějakou tu ránu chytanou. „Nikdy si na to nezvyknu, nikdy,“ říkal „hodně měkkýmu“ mazákovi Pavlovi u piva U Kulatý báby, když zobáci z Absovy čety dostali od „hodně tvrdejch“ mazáků nakládačku poprvé.

„Zvykneš si, musíš. Jinak to tady nejde.“ Pavel věděl, kolik bije. Na vojně se už ojebával čtrnáctý měsíc. A tak si Absa zvykal. Pomalu a těžce, aby měl před svým svědomím aspoň jakés takés alibi. Ale zase ne tak pomalu a těžce, aby se dostal do zvlášť velkých potíží. Ale zatím se vždycky o těch ranách dozvěděl tak nějak bokem. Karvayova otevřenost ho vyděsila. „Co Otašovi je?“

„Má rozbitou hubu, ale jen trochu.“ Absa si Otu našel. Rozšklebená jizva se mu táhla od koutku úst až k okraji nosu. Vypadal ohavně a sotva mluvil. A taky sotva jedl. Pusu mu doktor musel sešít i uvnitř. Na držku dostal od Rudy na první svátek vánoční. „Co se stalo, Oto?“ zeptal se Absa ve své relativně bezpečné kanceláři.

„Ožrali se a šikanovali nás. Přece to znáš. Rudovi se na mně něco nelíbilo. Asi jsem dělal něco špatně, tak na mě křičel, že to mám dělat líp, a pak se ke mně naklonil a pořád řval ‚Čuješ, čuješ?!‘ Mlčel jsem, ale pořád řval, a tak jsem se na něj otočil a řekl jsem ‚Čuju‘. Ale asi jsem to řekl nějak špatně nebo co, a už jsem ji měl.“

Tohle nebyla obyčejná šikana, pár desítek kliků a sklapovaček, čištění parket kartáčkem na zuby nebo víceméně přátelské popleskání po tváři. Tohle bylo na vojenského prokurátora. Trestný čin jako vyšitý, jízdenka do vězeňského vozidla na Bory. A na pěkných pár roků. Absa to věděl, Ruda to věděl, Karvay to věděl, Ota to věděl, celá rota to věděla. „Oto, tohle už není žádná prdel. Dyť vás tady ty hovada můžou jednou třeba přerazit vejpůl. Jestli chceš, tak já půjdu hned teď za dévětákem a ohlásím to,“ vysoukal ze sebe Absa. Ota neříkal nic.

„Tak co, uděláme to?“ zeptal se Absa. Ota zakroutil hlavou. „Ne, to nemá cenu, nevydržel bych tady s nima. A ty taky ne.“

„Fakt ne?“ zkusil to Absa ještě jednou. Ale spíš už jen tak pro formu, jen tak, aby se neřeklo, že je bačkora a že je mu

jedno, když ptáci z jeho čtyry dostávají od starých psů přes hubu. Ota zakroutil hlavou. „Můžeš to nahlásit, ale já řeknu devětákoví to samé, co doktorovi na ošetřovně. Že jsem upadl na schodech.“

.....
DOPIS ABSY ŽENĚ

Janovice, 28. 12. 1984

Ahoj Jano!

... celou dobu, co jsem jel z vánoční dovolenky do kasáren, jsem měl takový divný pocit. A opravdu, když jsem přijel, tak jsem si myslel, že jsem někde ve špatném snu. Ale nebyl jsem, zato jsem byl v šoku... že ti moji bobánci jsou pěkná paka, to jsem věděl, ale že to může dojít až tak daleko, to by mě tedy nikdy nenapadlo. Ale o tom raději až ústně, i když nevím, nevím, kdy se zase podívám domů... jestli to u nás rotě takhle půjde dál, tak se odsud nedostanu až do konce vojny. A když tak leda do lochu na Bory... no, abych tě zbytečně moc neděsil, jsme tady všichni naživu. Ale ta stará pravda, že když nejde o život, tak jde o hovno, ta mě utěšuje vážně jenom částečně... tak mně drž palce, během toho tři čtvrtě roku to budu, zdá se, hodně potřebovat...

Líbá tě a vzpomíná Tvůj Míla

.....

Když Absa seděl u piva s Pavlem po dvaceti letech, trochu si zavzpomínali. „Bud' rád, že jsi to tenkrát s tou Oťasovou rozbitou hubou ututlal. Slyšel jsem, jak Karvay říkal Rudovi, 'Kdyby to Absa napráskal, a ty bys šel na Bory, zabil bych ho'. Milošu, já znal Karvaye víc než ty, a on by to asi udělal,“ řekl Pavel. „V lepším případě bys dopad jak četař Kubánek.“

Kubánek byl v Janovicích černou mûrou těch, kteří měli chuť dát grázlům přes pazoury. Silný, chytrý kluk s respektem na své rotě, ale i na jiných jednotkách. A žádný absa, ale základák, Někdo, kdo si to v Janovicích kroutil a schytával

pěkně od začátku. Jako zobáka a půlročáka ho mazáci šikanovali. Po dvanácti měsících Kubánka povýšili na mazáka jako ostatní mladé. Ale on na šikanování kašlal a mladým na rozdíl od jiných mazáků nevracel to, co sám schytl. Dělal už velitele družstva, když se porval s ostaními mazáky, protože mu sáhli na zobáky. Ale nepřestali, a Kubánkovi příště uje-ly nervy. „Pošlu vás na Bory, vy hajzlové. Kurvíte tady život dalším čtyřiceti lidem,“ řval Kubánek na dvě největší paka.

Druhý den v noci se vracel z vycházky a za rohem baráku dostal polní lopatkou po hlavě. Přežil, ale do Janovic se už nikdy nevrátil. Prý mu ta rozbitá hlava už moc nesloužila. Vyšetřovatelé obrátili rotu i pluk vzhůru nohama, ale nepřišli na nikoho. Všichni mlčeli jak zařezaní. „Nikdo nechtěl být Kubánkem číslo dvě,“ řekl Absovi Pavel po dvaceti letech na pivě. Kauza zmrzačeného četaře, ochránce slabých, se mazákům tuze hodila do krámu.

Absa měl na četě kromě Karvaye a Rudy ještě dva doce-la slušně týpky – Zápalku a Prcka. Karvay se s nimi na mezinárodním vojenském cvičení Družba 1984 pokusil zmlátit nějakého plukovníka. A to už byla na vojně nějaká „šajba“. Plukovník toho prý po nich zase tak moc nechtěl. Aby se ustrojili jak vojáci a nevypadali jak vandráci.

„Plukovníka! Co by asi provedli se mnou, se svobodníkem, kdybych je něčím takovým naštvál? Pověsili by mě na nejbližší strom? Nebo rozpárali bodákem?“ přemýšlel v duchu Absa, když se o konfliktu svých vojáků s plukovníkem doslechl. Ale do obávané vojenské věznice Bory se nechodilo za takové maličkosti, jako byla napřažená pěst na plukovníka. Mládenci si odkroutili jednadvacet dní v posádkové base v Janovicích. A protože to tam bylo proti Borům jak v karlovarských lázních, rychle jim otrnulo.

» Kapitola druhá — O vegetu,

který rychle skončil. O drápech Domažlického

tygra a Míčově gumové píče. O zasmušilém

vysokoškolákovi, který si kroutil dva roky vojny.

O buzeraci v Jindřichově Hradci.

V Janovicích to přitom pro Absu nezačalo vůbec špatně. Ze začátku mu tam vojna připadala dokonce mnohem lepší než v Jindřichově Hradci, kde byl se svými spolužáky z vysoké školy v létě 1983 na takzvaném závěrečném soustředění u vojsk (ZSV – zetesvé).

Když si Absa s Pavlem užívali listopadovou vycházku v hospodě U Kulatý báby, Pavla po třetí domažlické desítce zajímalo, jakou vlastně měli absově na „vejšce“ vojnu. Přesněji řečeno, výuku na vojenské katedře Univerzity Karlovy ve výcvikovém středisku v pražském Motole a na praxi u bojového útvaru v Jindřichově Hradci. „Vcelku na hovno. Tady v Janovicích si proti tomu žijeme jak prasata v žitě,“ odpověděl mu Absa.

Pavel přišel do Janovic z vesnice Suchá Loz na Slovácku, měl skoro dva metry, přes devadesát kilo a k tomu dobré moravské srdce. V listopadu 1984 přežíval v Janovicích už osmý měsíc, předtím se učil půl roku na poddůstojnické škole. Na Absově četě dělal velitele družstva a mezi mazáky byl docela bílá vrána. Šikana mu lezla krkem. Sem tam si poslal zobáka s ešusem do jídelny pro oběd nebo pro večeři. Výjimečně nějaké zobáky seřval, že špatně uklidili na četě nebo na chodbě a dal jim za to zaklikovat. Ale že by si z něhoho dělal vystrašeného otroka a fackovacího panáka, tak to tedy ne.

Na ochránce ubohých a ponížených si ale nehrál. Problémy s ostatními mazáky mu za to nestály. Dokonce ani ve chvíli, kdy dostával nakládačku jeho kamarád, zobák Jirka. Absa se s Pavlem rychle skamarádil. Dalo se s ním bavit

o fotbale, o holkách a taky o úplně obyčejných věcech ze života. A i když byl Pavel vyučený soustružník, měl v hlavě víc rozumu než půlka gumáků v Janovicích. Absa se k němu ale upnul taky tak nějak instinktivně, jako k někomu, kdo mu pomůže, když půjde fakticky o kejhák. „Co to je vcelku na hovno?“ zeptal se Pavel.

„No, v Jindřichově Hradci jsme byli šest tejdnu a nedostali jsme se ani jednou na vycházku. Jenom na cvičák a na hřiště. Ale to bylo sto metrů za kasínem a zase za plotem. A celou dobu tam pralo slunce. Jak někde v Bulharsku na Zlatejch pískách. V kasínu vopravovali jídelnu a my jsme jedli ve stanu na asfaltovém buzeráku. Sotva jsme tam vlezli, teklo z nás jak při bouřce ze střechy. Gumáci na nás furt řvali, furt jsme museli uklízet a furt nás vozili někam do terénu a furt nás votravovali píčovinama. A furt vyhrožovali, že když nebudeme plnit úkoly, tak neuděláme závěrečný zkoušky, a půjdeme na dva. Jako že budeme v týhle pakárně blbnout stejně dlouho jako vy základáci,“ popsal „zetesvé“ Absa.

„No, co, Milošu, vo trochu delší přijímač jste v tom Jindřichově Hradci měli. Na tohle by ti Karvay řekl: „Vo takovejch špagátskejch lázních ani nemluv, nebo chytím nerva jak svině,“ uchechtnul se Pavel. „A hrozilo ti někdy, že bys mohl jít taky na dva roky jako třeba Dušan Palička?“

„Hrozilo, ale vyváz jsem. A když vidím Paličku, tak za to děkuju Bohu každej den.“ Dušan „Děda“ Palička byl zvláštní úkaz průzkumné roty. Diplomovaný veterinář z Bratislavy zběhnul ze studií a jezdil pár roků s cirkusem. Prý se zamiloval do nějaké artistky. Pak se vzpamatoval, vysokou školu dodělal, ale nějak už se mu do ní nevešla vojenská katedra. A tak narukoval jako třicetiletý na obávané dva roky. Říkali mu poloabso. Díval se kolem sebe temně, byl zamklý a občas se směrem ke kolegům vysokoškolákům ozvalo jeho zlověstné: „Hej, abso, ojebeš se.“

Mazáci mu ale dávali pokoj. Teklo jim proti němu ještě mlíko po bradě a šikanovat o osm devět let staršího veterináře „Dědu“, to už bylo moc i na Karvaye. A tak odborník na „ošípané“ (česky prasata nebo svině) přežíval těch 730 stereotypních, promrhaných dní života na jakémsi území nikoho.

Absovi ale opravdu moc nechybělo, aby skončil jako „Děda“ Podplukovníku Bouškovi, starému důstojníkovi z vojenské katedry s přezdívkou Domažlický tygr, se znelíbil onoho dne, kdy mu bylo děsně špatně z chlastu. Ožral se během jedné imbecilní středy, kdy bylo na škole hnusně, venku hnusně, v Absovi hnusně. Kdo by se pak divil, že všechno zmizelo, a zůstal jen ten útulný výčep U Zeleného stromu v Dlouhé ulici a na všechno podobně našťvaný spolužák Martin. Od pěti odpoledne do půlnoci vystřídali ještě další čtyři hospody, mluvili čím dál tím míň a skončili u Černého vola nad Pražským hradem. Ale točený kozel tam už došel, a tak těch předešlých dvanáct piv orazíkovali dvěma odporně teplými lahváči. A velkým rumem.

Na kolej sotva dovláli. Tam se Absa zhroutil na postel a usnul jak dřevo. Ve dvě v noci se probudil a měl moře. Kdo byl aspoň chvíli pijákem, tak ví, oč jde. Člověk hledá zoufale jakýkoliv pevný bod, propadá se a zase letí nahoru, vzdouvá se a tříští se jak vlny o útesy. Ježíšikriste, vyděsil se Absa a došoural se do koupelny se záchodem. Následující dvě hodiny zvracel. Chvílemi si přál umřít, jak mu bylo zle, a pokaždé, když z něj vyletělo pár deci piva, se mu chtělo pár minut žít. A pak mu to zas připadalo k nevydržení – ale měl silnou vůli a prsty si do krku zasouval až po pěstní klouby. Nakonec z něj šly už jenom žaludeční šťávy. Dlouho a těžce. Ve čtyři ráno se vrátil dočista vyprázdňený do postele.

V šest ráno ho kluci vzbudili. „Ty vole, z jaký rakve si vylez,“ vyděsil se Petr, když uviděl Absovu vápenatou tvář. „Měli jsme jich s Jahodou čtrnáct, plzně, staroprameny, kozly.

A ruma nakonec,“ vypočítal Absa všechny důvody svých extrémních problémů. Pomohli mu naházet vojenské hadry a kanady do tašky, dovedli ho k přecpanému autobusu MHD do Motola a modlili si, aby to kolem sebe nerozhodil. Báli se zbytečně, neměl co. Možná už ani z čeho. Zdálo se mu, že je bez žaludku. První dvě hodiny prospal Absa na učebně, kde poloimbecilní podplukovník Míča rozebíral ochranu před zbraněmi hromadného ničení. Absa ale tentokrát sotva vydržel jeho obvyklý úvod. Míča rozevřel gumové vnitřnosti masky, vytvořil z nich ohyzdnou, fantasmagorickou mušli a zachechtal: „Tak co, hoši, co vám to připomíná?“ A gumovým vnitřnostmi masky několikrát zahýbal.

Pak ale musel probuzený Absa s ostatními do terénu. Navrhovali léčku na nepřátelské vojáky. Kdyby ho příslušníci německého Bundeswehru zahlédli jen koutkem oka, vzdali by se bez boje. Mysleli by si, že pro ně přichází zubatá – a že jen místo kosy drží samopal. Před léčkou rozdál Boušek studentům vojenské katedry útočné nože. Někteří neodolali pokušení a při výcviku v lese s nimi házeli do tvrdých bukových kmenů. Když se jednotka vrátila do výcvikové základny v Motole, vraceli studenti nože do skladu.

Absa v terénu trpěl jako zvíře. V hubě měl jak v polepšovně a voda široko daleko žádná. Když se vrátili na základnu, odložil ve skladu fofrem útočný nůž na stůl a letěl jak namydlený blesk do army. Na odpornou červenou limonádu. Vypil tři. Když se po organizované přestávce na svačinu doploužil na učebnu, těšil se na další dvě hodiny poklimbávání. Ale chyba lávky, na začátku výuky vtrhl dovnitř Boušek. „Studente Lukáši, ke mně!“ zavelel rozzuřeně. Absa se k němu váhavě a opatrně přiblížil. „Soudruhu podplukovníku, přišel jsem na váš rozkaz.“

„Cože? Přišel? Vy jste se sem došoural jak stará revmatická bába. Co jste včera dělal, chlastal, co? Nebo jste se válel s holkou až do rána, co? Nebo voboje dohromady, co?“

„Ne, soudruhu podplukovníku. Něco na mě leze. Asi chřipka,“ vymýšlel si Absa.

„Ty srandičky vás brzy přejdou. Vy jste zlomil v terénu útočný nůž, co?“

„Nezlomil.“ Tentokrát Absa nelhal. Útočný nůž odevzdal v pořádku. „Zase lžete! Jako s tou chřipkou, co? Jediný, co na vás leze, je kocovina. Kocovina jak kráva!“

„Nelžu,“ bránil se Absa. Boušek ale vytáhl svůj předem připravený trumf. „Tak proč jste utíkal, když jste ten nůž položil přede mě?“ zeptal se vítězoslavně. A sám si odpověděl: „No přece proto, že ten nůž byl zlomený, a vy jste to chtěl zamakuflovat.“ Boušek občas používal cizí slova, aby studentům žurnalistiky ukázal, že má taky vysokoškolské vzdělání. Vojenskou vysokou školu ve Vyškově. A titul inženýr. Vojáci základní služby lampasákům posměšně říkali inženýři pořadového kroku.

Boušek ale jen málokteré slovo vyslovil správně. Jeho zkomoleniny dávaly studentům vojenské katedry co proto. Udržet smích bylo pro ně často na samé hranici lidských možností. A někdy i za ní. Absa po „zamakuflovat“ vyprsknul. Tiše, ale přece jen slyšitelně. A cukla mu ramena. „Čemu se smějete?! Zničil jste důležitou součást výzbroje Československé lidové armády! A víte, kolik ten nůž stojí? Stojí 280 korun! A já za ty blbý nože zodpovídám. Ale já ten blbej zlomenej nůž platit nebudu. A to znamená, že ten blbej nůž zaplatíte vy!“ pěnil Boušek.

„Soudruhu podplukovníku, já ho ale nezlomil.“

„Zlomil! Jinak byste nikam neutíkal!“

„Já jsem utíkal tak rychle, protože jsem strašnou žízeň, a nechtěl jsem čekat ve frontě,“ řekl po pravdě Absa. Věděl, kdo nůž zlomil. Jeho spolužák Láďa. S výkřikem: „Chcípni, ty hnusnej imperialistickej šmejde!“ mrsknul nožem po dubu, ale minul. Nůž letěl vzduchem ještě asi deset metrů,

pak čepel třeskla o kámen a nalomila se v místě, kde byla zavřená do rukojeti. Láďa položil ve skladu nůž mezi ostatní tak šikovně, že si Boušek ze začátku ničeho nevšiml. Teprve ve chvíli, kdy nůž pokládal do bedýnky, se čepel zakomíhala, jako když si cvrnknete do bimbace.

Láďa odcházel zvolna, Absa prchal. Pro Bouška byl případ jasný. „Studente Lukáši, příští středu přinesete 280 korun!“ Absa se vzepřel. Těch 280 korun byla půlka toho, co dostával měsíčně od mámy a táty na studia v Praze. „Soudruhu podplukovníku, omlouvám se, ale nepřinesu.“ Když Absa popisoval Pavlovi U Kulatý báby tuhle taškařici, Pavel uznale pokýval hlavou: „Taky jste měli na té katedře pěknou pákárnu.“

„Nediv se, Boušek přišel do Prahy od průzkumáků tady kousek vod nás, z Domažlic. Domažlickej tygr jsme mu říkali. Mezi ty naše degeny lampasácký do Janovic by zapad raz dva.“

„Ale s tím nožem jsi to nad ním vyhrát nemohl. Nebo ano?“ Absa se zakřenil. „S tím nožem jsem to vyhrál, ale bylo to typický Pyrrhovo vítězství. Utrpěl jsem při něm moc těžký ztráty.“

Absův odpor chtěl Boušek rychle zlikvidovat. „Je to rozkaz! Rozumíte? Rozkaz! Ledaže byste měl nějaký důkaz, že s tím zlomeným nožem nemáte nic společnýho. Máte takovej důkaz, Lukáši, co? Nemáte, že?“ Absu osvítil Duch svatý. „Soudruhu podplukovníku, mám.“ Boušek zkoprněl. Absovi spolužáci zbystrili. Nedokázali si představit, s čím Absa na Domažlickýho tygra vyrukuje. „A co to jako má bejt, Lukáši?“ zeptal se nedůvěřivě znejistělý Boušek.

„Soudruhu podplukovníku, moji nevinu může dokázat jenom jediná věc. Požaduji, aby ze zlomeného nože byly sejmuty otisky prstů.“ Boušek zkoprněl ještě víc. „Co? Jaký otisky? A z čeho? Jako z toho nože, Lukáši? Děláte si ze mě legraci,

co? Jako, že si tady budeme hrát na nějaký šerloky? Chcete sem snad přinést kufřík malýho detektiva, kterej jste dostal jako malinkej od Ježíška?“

Boušek čekal, že se Absa rozesměje, nebo se mu alespoň rozcukají koutky. A bude to přiznání, že ten syčák blafuje. Absa ale zachovával vážný výraz. „Ne, soudruhu podplukovníku. Odevzdáme zlomený nůž na expertizu do kriminalistického ústavu. A uvidíte, že moje otisky prstů na něm nebudou,“ prohlásil klidným, pevným hlasem. Věděl, že přišel na něco, na co bude Boušek krátký.

Boušek zašel za podplukovníkem Markem, zástupcem velitele vojenské katedry.

„Václave,“ řekl mu Marek. „Já vím, že bys toho Lukáše nejrači roztrhnul jak hada nebo ho nechal skákat žabáky přes celý nástupiště, ale tu vostudu s expertízou vážně riskovat nemůžeme. Já tu pitomou kudlu prostě vodepíšu.“ Příští týden si Boušek vytáhl Absu z učebny na chodbu. „Lukáši, tak ten nůž platit nemusíte. Soudruh podplukovník Marek byl tak velkorysej, že ho odepsal. Ale nemyslete si, že jste si nějak extra pomoh. Ten rafinovanej nápad s otiskama prstů vás přijde draho, mnohem víc draho, než kdybyste zaplatil těch 280 korun. Já si na vás dám totiž odedřka velkýho majzla, to mně věřte. Nikdo tady nebude víc sledovanej než vy!“

Pavel pokýval hlavou. „Dobré. Ty gummy jsou všude stejné. Ale tenhle Domažlický tygr ti to dal určitě ještě pěkně sežrat, co?“

„Zásah,“ souhlasil Absa.

Boušek opravdu nezapomněl. Při výcviku v terénu si Absu vybíral jako figuranta. A tak Absa hloubil polní lopatkou vzorový okop pro ležícího střelce, případně si mazal bahno na tvář, aby splynul s terénem na okraji lesa. Ale největší roli mu Boušek svěřil v odborných průzkumáckých disciplínách – sebeobrana a braní zajatců. Absa sloužil podplukovníkovi

... VIDÍTE ?!
ANI SE NEHNE !

jako nepřítel, ovšem hodně ubohý nepřítel. Padesátiletý, ale pořád ještě nadupaný Domažlický tygr učil u útvaru desítky let vojáky hmaty, chvaty, kopy, rány.

Hubený Absa se naposledy pral v osmé třídě základní školy, a ještě dostal od celoškolského siláka Jarouše Kopala na „budku“. Letěl tehdy přes tři lavice. Sedmiletá pauza v boji zblízka byla na Absovi při lekcích s Bouškem hodně znát.

„Uhodte mě!“ vykřikl Boušek. Absa opatrně máchnul proti sporému podplukovníkovi rukou a vzápětí ležel bradou v hlíně. „A teď vám ukážu, jak uděláte z nepřítele bezmocného hadrového panáka,“ zahýkal směrem k ostatním studentům vítězoslavně Boušek. Zem byla vlhká a Absu nepříjemně studil nos, zabořený hluboko do listí. Plukovník ho chytil jednou rukou za levou nohu a druhou rukou za pravou ruku a přitáhl mu nohu a ruku současně a svižně k sobě – někam nad zadnici.

„Jau,“ vyjelo z Absy.

„Nekňučte tady, Lukáši, a zkuste se radši z mého sevření dostat.“ Absa sotva pohnul hlavou, zbytek těla měl, jako by na něm ležel valník. „No, vidíte. To je fígl, co? Takhle uzemníte i stokilového chlapa,“ poznamenal Boušek a pustil Absu. Ten se pomalu zdvihal ze země. „Kampak, kampak, Lukáši? Vaši kolegové z čety by se jistě chtěli tenhle mimořádně účinný hmat naučit taky, co? Tak Pokorný, nástup. A vy, Lukáši, k zemi!“

Absa se otráveně položil na vlhké listí. „Ty vole, Honzo, ne, že mě zrasuješ jak Boušek,“ pošeptal Pokornému. Tiše, ale ne tak tiše, aby to Boušek neslyšel. „Jaký vole, Lukáši? Je to váš velitel čety, u útvaru byste se dopustil urážky nadřízeného. A za to je basa. A já pro vás nejsem žádný Boušek, ale soudruh podplukovník Boušek. A příště k té zemi trochu svižněji. Může vás těšit, že jste důležitý prvek pro zvyšování bojeschopnosti jednotky.“ Po konci výcviku, při převlékání

v šatně, se Absa otočil ke spolužákům: „Pánové, tak už vím, jaký to je, když nějaký grázlové hromadně znásilňují nějakou ženskou. Fuj, to ale pro ni ale musí bejt strašnej pocit. Kolik se vás na mně vlastně vystřídalo?“ zeptal se s nelibým odporem.

„Asi deset, promiň. Ale co jsme mohli jinýho dělat?“ řekl to za všechny Honza. Měl pravdu. Studenti sice nepřísahali před studiem na vojenské katedře věrnost Československé socialistické republice a pracujícím lidu, a tak teroreticky nemuseli plnit vůbec žádné rozkazy Domažlického tygra a dalších důstojníků. Věc ale měla jeden velký háček, nebo spíše prostředníček a ukazováček. Oba prsty zdvihal podplukovník Marek vždycky, když říkal: „Neposlouchejte nás, neučte se vojenskou přípravu, nebo sem k nám do Motola ani nechoďte. Ale uvědomte si, že pak půjdete na dva. Na dva.“

Těmi dvěma myslel dva roky, dva roky na vojně. V pakárně. Jako ti zoufalí základáci, a ne „zlatou“ půlku jako absolventé. Rok navíc, to byla taková hrozba, že studenti poslouchali Domažlického tygra a další lampasáky z katedry většinou jak hodinky.

» Kapitola třetí — O vyčůraném odboji

v Motole. O neznámém vojínovi, který trefil

podplukovníka Bence do hlavy shnilým jablkem.

O bigoších polních, vzduchem chlazených a polní

lopatkou poháněných.

V Motole udělal největší odbojářskou akci Láďa, syn podplukovníka pohraniční stráže a fanoušek fotbalového klubu ministerstva vnitra Rudá hvězda Cheb. Ale taky příslušník takzvaného undergroundu a politicky naprosto nespolehlivá osoba. Jednoho sychravého rána, ještě zmámený z nočního tahu, se Láďa při nástupu jednotky vyčůral na dlažbu. A ne

při ledasjaké příležitosti. Při projevu k výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Podplukovník Marek řečnil a řečnil a Láďa, dobře ukrytý v druhé řadě, močil a močil.

Když Marek dořečnil a zavelel k pravidelnému rannímu pochodu, studenti se při písni „Ta slepička kropenatá“ úzkostlivě vyhýbali nažloutlému páchnoucímu rybníčku. A tvar, v němž bouchali kanadami do země, se na onom místě pokaždé zavlnil a Marek křičel: „Co je to za maškarádu, soudruzi studenti?! Vyhýbáte se tam snad minovému poli? Nebo čemu?“ Hromová odpověď „Chcankám, soudruhu plukovníku!“ se nabízela, ale jednotka mlčela. Moč se do studené, vlhké země vpíjela velmi pozvolna. Když studenti došlapali a rozcházeli se do učeben, Marek se vydal k místu, před nímž se s děsivou pravidelností pokaždé rozkomíhali do strany.

„Pozdě, taťko Marku,“ poznamenal Honza a pak parafrázoval slavný hit Olympicu. „Tu močku dávno vpila dlažba, co jedna louže znamená, tu močku dávno vpila dlažba, a hled' i teď je stále stejně šedivá.“

Absa se zelených mozků z katedry bál mnohem víc než gumáků v Janovicích. Kdo u útvaru 1113/W nebyl aspoň kapitán, na toho tam pekli i nejpitomější vojáci. Na rotmistry a praporčíky se stříbrnými hvězdičkami na náramenících se úplně kašlalo, a všichni se klepali vlastně jen před dvěma „roťáky“ – nadpraporčíky Lovečkem a Lobodášem, kteří sloužili v Janovicích už od padesátých let. Respekt mělo v Janovicích všehovšudy pár „lampasáků“ – velitel pluku, náčelník štábu, pár štábních důstojníků a velitel třetího motostřeleckého praporu. Ten přiletěl v noci na kontrolu, a kdo právě dělal něco jiného, než měl, vyskakoval v panice oknem. Prý i z prvního patra.

V Janovicích udělal v roce 1985 největší odbojářskou akci neznámý voják z prvního motostřeleckého praporu, kde tedy byla až na výjimky svoloč non plus ultra. No, a jeden

